

Voorwoord

Een dieptepunt bereiken en dan toch doorknoken. Omdat je denkt dat het wél kan. Omdat je iets te bereiken hebt. Omdat je simpelweg weigert op te geven. Het is een verhaallijn waar veel ondernemers zichzelf in zullen herkennen. En een verhaallijn waar ze – na ruim vier jaar Rutte-Asscher – ook het kabinet in herkennen. Dat maak ik in elk geval op uit de uitkomsten van de *Forum Nieuwjaarsenquête*. Na een turbulent eerste jaar hadden ondernemers er in 2014 nog weinig fiducia in. Dit kabinet, dat voor elke wet een meerderheid in de Eerste Kamer bij elkaar zou moeten sprokkelen, zou vast geen deuk in een pakje boter weten te slaan. Een vernietigend oordeel over het kabinet volgde. In 2015 en 2016 waren de leden van de regionale ondernemersverenigingen van VNO-NCW al iets positiever: het kabinet hield stand en wist warempel ook nog het nodige voor elkaar te krijgen. Dit jaar krijgt het kabinet voor het eerst een dikke voldoende. Niet dat er niks te klagen valt. Neem bijvoorbeeld de uitwerking van de Wet werk en zekerheid waar veel ondernemers mee worstelen. Of de

aanpak van de bureaucratie en regeldruk die volledig van de agenda lijkt te zijn verdwenen. Ook de lastendruk en het onderwijsbeleid weten weinig ondernemers te bekoren.

Maar toch, we hebben voor het eerst een kabinet dat de rit weer eens helemaal uitgezet heeft. En daarmee stabiliteit heeft gebracht, zoals veel ondernemers aangeven. Helemaal als je terugkijkt op alle turbulentie op het wereldtoneel van het afgelopen jaar, zoals de Brexit en de verkiezing van Trump. 'Pragmatisch, rustig en fatsoenlijk', zo typeert een ondernemer het kabinet-Rutte-Asscher. Laten we hopen dat een volgend kabinet hier in elk geval op deze punten een voorbeeld aan neemt.

Hans de Boer
Voorzitter VNO-NCW

De Forum Nieuwjaarsenquête is te lezen op pagina 16 en verder

OPMERKELIJK

WINSTBELASTING - Stop met voeden mythes over vennootschapsbelasting

Een opmerkelijk pleidooi voor verhoging van de winstbelasting van Jeroen Dijsselbloem onlangs. Al zei hij erbij te spreken als PvdA-kandidaat en niet als minister van Financiën. Opmerkelijk omdat het kabinet in september juist nog betoogde dat het goed is voor Nederland als we de vennootschapsbelasting (Vpb) stapsgewijs verlagen. Maar nog opmerkelijker zijn de stellingen die Dijsselbloem opvoert. Zo zouden het midden- en kleinbedrijf en de gewone man steeds meer belasting betalen

terwijl multinationals de dans ontspringen. Dit klopt niet. Uit gegevens van het kabinet blijkt dat het mkb de afgelopen vijftien jaar ongeveer 40 procent van de Vpb in Nederland opbrengt en dat de grote bedrijven 60 procent van de Vpb betalen. Deze verhoudingen zijn nauwelijks gewijzigd. Wat wel klopt is dat het aandeel van particulieren in de totale belastingopbrengst in Nederland groter is geworden. De reden daarvoor is simpel: een groot deel van de lastenverzwaringen van de afgelopen jaren is terecht gekomen bij burgers. De 5 miljard lastenverlichting van vorig jaar repareert dit maar ten dele. Dit betekent niet dat bedrijven minder belasting zijn gaan betalen.

De belastingdruk voor het bedrijfsleven is de afgelopen jaren toegenomen, zoals iedere ondernemer aan den lijve heeft ondervonden. Klopt dan wel dat grote bedrijven steeds minder belasting afdragen? Nee, want uit de cijfers blijkt verder dat de belastingopbrengst uit ondernemingswinsten van onder meer multinationals sinds 1965 is toegenomen. Niet alleen in Nederland, maar in de hele OESO. Dit ondanks de gedaalde tarieven. Hoe dat mogelijk is? Simpel: lagere tarieven met brede grondslagen vergroten de welvaart, zo blijkt uit OESO-onderzoek. Het resultaat is meer belastingopbrengsten voor de overheid. De effectieve belastingdruk op winst in Nederland is al hoger dan in veel andere EU-landen. We moeten dus vooral zorgen dat bedrijven in Nederland willen blijven investeren. Onderzoek laat zien dat een stijging van de belastingdruk met 1 procentpunt leidt tot een afname van investeringen met 1,5 procent. Dat betekent dus gewoon minder nieuwe banen en een lagere welvaart. Per saldo zal Nederland daardoor slechter af zijn. Ook voor een PvdA-kandidaat moet dat geen aantrekkelijk vooruitzicht zijn.

Jeroen Lammers, directeur Economische Zaken

Hoezo minder belasting? Minister Dijsselbloem: bedrijven zijn juist méér belasting gaan betalen

Groter, nog groter: de Autoriteit Persoonsgegevens lijkt Rupsje Nootgenoeg wel

INNOVATIE MET DATA

PRIVACY - Autoriteit Persoonsgegevens nieuwe stijl: niet groter, wel anders

Een vijf keer zo grote Autoriteit Persoonsgegevens (AP). Jacob Kohnstamm, voormalig voorzitter, zag daar wel wat in. En ook huidige AP-baas Aleid Wolfsen vindt het een *must*. Niet als je het mij vraagt. Volgens mij ligt de kracht van een vernieuwde Autoriteit Persoonsgegevens juist in kwaliteit, niet in kwantiteit.

Dat de Autoriteit Persoonsgegevens belangrijk werk doet, kan ik alleen maar onderstrepen. En om innovatie met data in goede banen te leiden, is het goed om te kijken naar wat er allemaal wél kan met data, in plaats van wat allemaal niet mag zoals nu vaak het geval is. Daar heeft de AP nu en straks genoeg manschappen voor, zeker als straks de nieuwe Europese privacywet wordt ingevoerd. Veel bedrijven zullen dan – op eigen kosten – een interne privacy toezichthouder moeten aanstellen die de Autoriteit Persoonsgegevens van een schat van toezichtsdata voorziet. Zo bezien krijgen Kohnstamm en Wolfsen meer toezichtscapaciteit dan ze konden dromen.

Zaak is dat de AP zich veel meer gaat concentreren op het belang van data als innovatieversneller. Een goede eerste stap lijkt mij de aanstelling van een derde man of vrouw in het College. Dat wordt nu gevormd door een rechter en een officier van justitie. Waarom dan niet als welkomte aanvulling iemand uit de praktijk die een sterke affiniteit heeft met innovatie? Die kan ervoor zorgen dat de Autoriteit Nederland het informatietijdperk in loodst.

Data zijn inmiddels alomtegenwoordig. We passen met *realtime* gegevens ons energiever-

bruik thuis aan, verbeteren via slimme polsbandjes onze conditie en artsen monitoren de hartslag en bloeddruk van hun patiënt op afstand via een sensor in de aorta. De komende tien jaar zal het belang van data voor onze welvaart en welzijn alleen maar verder toenemen. En daar past een kwalitatief sterke Autoriteit Persoonsgegevens bij.

David de Nood, beleidssecretaris ICT en privacy

CONSTRUCTIEF

PENSIOEN - Langer doorwerken krijgt juist wél veel aandacht in de cao

Ferme taal van een oud-FNV-voorzitter in dagblad *Trouw*: behalve een verhoging van de AOW-leeftijd is er van veel afspraken uit het Pensioenakkoord weinig terechtgekomen. De straten-maker kan nog steeds niet eerder met pensioen, aan duurzame inzetbaarheid wordt veel te weinig aandacht besteed en naar scholing kunnen werknemers fluiten. Dáár moet het kabinet na de verkiezingen iets aan doen, stelt de oud-voorzitter.

Even het geheugen een beetje opfrissen. Hoe zat het ook al weer? Toen het Pensioenakkoord in 2011 werd besproken, waren het juist de vakbondsvoorzitters van FNV Bondgenoten en FNV die met elkaar overhoop lagen.

Uiteindelijk heeft de politiek via het zogenoemde Lente-akkoord verhoging van de AOW- en pensioenleeftijd afgesproken. De politiek koos toen niet voor flexibilisering van de pensioenleeftijd, omdat dat kostbaar zou zijn in de uitvoering en een negatief effect zou hebben op de arbeidsparticipatie van ouderen. Hoe is de situatie nu? Laten we de feiten even op een rijtje zetten. En dan zien we dat langer doorwerken sinds de verhoging van de pensioen- en AOW-leeftijd juist een zeer belangrijk arbeidsvoorwaardenthema is geworden. Ga maar na: in 75 procent van de cao's staan afspraken over duurzame inzetbaarheid en afspraken over wat met een mooi woord *employability* heet. De feitelijke pensioenleeftijd is in tien jaar tijd gestegen van 61 naar ruim 64,5 jaar en loopt verder op, wat laat zien dat mensen steeds langer duurzaam inzetbaar zijn. Ook over scholing worden steeds meer afspraken gemaakt. Juist afspraken op brancheniveau kunnen veel gericht worden gemaakt dan regels die voor elke sector gelden. Dat levert maatwerk op.

Dus moet het nieuwe kabinet aandacht hebben voor langer doorwerken en het ook op die manier houdbaar houden van ons pensioenstelsel? Jazeker. Een constructieve houding van de kant van de vakbonden (en werkgevers) doet de rest.

Hedda Renooij, beleidssecretaris pensioenen

In 75 procent van de cao's zijn inmiddels afspraken gemaakt over duurzame inzetbaarheid